

Dosarul nr. 3ra-697/2023
2-21011112-01-3ra-27062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E. Palanciuc, I. Dutca)

DECIZIE

28 august 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Autoritatea Națională de Integritate,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Scutaru Petru împotriva Autorității Naționale de Integritate, cu participarea terților Centrul Național Anticorupție și Curtea de Conturi, cu privire la contestarea actului de constatare,

împotriva deciziei din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 25 ianuarie 2021, Scutaru Petru a depus cererea de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate, cu participarea terților Centrul Național Anticorupție și Curtea de Conturi, concretizată prin cererea depusă la 11 februarie 2022, prin care s-a solicitat anularea Actului de constatare nr. 336/06 din 28 decembrie 2020 emis de Inspectoratul de integritate din cadrul Autorității

Naționale de Integritate, în persoana inspectorului de integritate - Constantin Culicovschi.

În motivarea a indicat că, Actul de constatate nr. 336/06 din 28 decembrie 2020 urmează a fi anulat, deoarece, inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate - Constantin Culicovschi, urma să aplice legislația ce reglementează această situație juridică în vigoare la acest moment.

Astfel, potrivit art. 41¹ din Legea nr. 132, din 17 iunie 2016, cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, introdus prin Legea nr. 244, din 16 decembrie 2020, în vigoare din 22 decembrie 2020, sancțiunea de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor poate fi aplicată în termen de un an de la data la care a fost admisă încălcarea, iar potrivit art. IV. - (2) din Legea nr. 244 din 16 decembrie 2020, controalele privind averea, conflictele de interese, incompatibilitățile, restricțiile și limitările, începute de Autoritatea Națională de Integritate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, continuă potrivit prevederilor prezentei legi.

La caz, reclamantul a reiterat că în rezultatul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, s-a constatat că, la 17 martie 2015, Scutaru Petru, activând în funcție de administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni" a încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 604, cu ÎI "Nedelcu Silvia" în care soția sa, Scutaru Nadejda, activa în calitate de contabil.

În context, s-a constatat că, activând în funcție de administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni", la 04 iulie 2017, Scutaru Petru a emis Ordinul nr. 40c și a încheiat contractual de muncă nr. 309 prin care a fost angajată în calitate de secretară la ÎM "Apă-Canal Ungheni", Scutaru Irina care îi este fiică, iar la 28 iulie 2017 a emis Ordinul nr. 44c prin care aceasta a fost eliberată din funcție.

Reclamantul a remarcat că, pretensele încălcări ale regimului juridic al conflictelor de interese au fost admise de el în calitatea sa de administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni", în anii 2015 și 2017, deci inspectorul de integritate urma să înceteze procedura controlului, pe motivul survenirii prescripției aplicării sancțiunilor pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Prin hotărârea din 25 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Scutaru Petru, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Scutaru Petru, prin intermediul avocatului Casian Tamara.

S-a casată hotărârea din 25 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Scutaru Petru către Autoritatea Națională de Integritate, cu participarea terților Centrul Național Anticorupție și Curtea de Conturi, cu privire la contestarea actului de constatare.

S-a anulat actul de constatare nr. 336/06 din 28 decembrie 2020 a Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Scutaru Petru, a fost început în urma sesizării nr. 03- 1340 din 27 octombrie 2017, repartizată inspectorului de integritate Culicovschi Constantin, la 30 noiembrie 2016. Actul de constatare nr. 336/06, a fost întocmit la 28 decembrie 2020.

Astfel, inspectorul de integritate a încălcat termenii de efectuare a controlului în privința reclamantului/intimat, stabiliți de Codul administrativ.

În cazul de față, începutul termenului de control corespunde zilei în care Autoritatea Națională de Integritate a înregistrat sesizarea în privința lui Scutaru Petru, adică 27 octombrie 2017 și, respectiv, procedura de control urma a fi închisă în termen de 30 zile, dar totodată nu putea depăși 90 zile.

Cu toate acestea, procedura administrativă a durat mai mult de 3 ani, adică cu depășirea vădită a termenilor prevăzuți, fără a fi prezentate careva motive și temeuri plauzibile de încălcare a termenilor de efectuare a controlului, or, inspectorul de integritate nu a întreprins careva acțiuni complexe în cadrul procedurii de control.

Astfel, în speță pe toată durata procedurii administrative de peste 3 ani, inspectorul de integritate nu a întreprins un volum excesiv de mare de acțiuni, limitându-se doar la solicitarea unor acte, informarea subiectului declarării despre inițierea controlului, situație ce denotă, că termenul de efectuare a controlului este exagerat de mare și nejustificat, în raport cu acțiunile efectiv îndeplinite.

În acest context, instanța de apel a concluzionat că Metodologia de efectuare a controlului averii și intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictului de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, aprobată prin ordinul nr. 4 din 22 ianuarie 2018, care a fost modificată prin ordinul nr. 18 din 22 mai 2019, fiind instituit termenul de efectuare a controlului de 40 zile lucrătoare – pentru procedurile de control a regimurilor juridice a conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Cu toate acestea, materialele dosarului confirmă cu certitudine ca autoritatea publică a încălcat termenul de derulare a procedurii administrative, care a fost prevăzut de Codul administrativ, termen inclus și de Autoritatea Națională de Integritate în propria metodologie.

Imposibilitatea unei autorități de a-și desfășura activitatea conform rigorilor Legii nu este motiv pentru a admite încălcarea Legii de către această autoritate. Corespunzător, fiind constatat cert, că Autoritatea Națională de Integritate a încălcat termenul de efectuare a procedurii administrative, se deduce că actul de constatare este afectat de vicii de legalitate și urmează a fi anulat.

La 16 iunie 2023, Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând anularea deciziei contestate.

În motivarea cererii de recurs a menționat că, argumentele instanței de apel ce țin de depășirea termenului finalizării procedurii administrative, sunt neîntemeiate și irelevante.

Inspectorul de integritate a exercitat atribuțiile funcționale în conformitate cu legislația în vigoare (în redacția aplicabilă la data desfășurării controlului), respectând art. 19, art. 35 - art.39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23 alin. (4), (6) și (8) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale prin care, în limita cadrului normativ existent a inițiat controlul respectării regimului juridic al conflictelor de interese, control care s-a finalizat cu emiterea actului de constatare nr. 336/06 din 28.12.2020.

Recurentul a susținut că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece nu a stabilit pe deplin circumstanțele de fapt și de drept ce țin de apariția încălcării regimului juridic al conflictului de interese.

Astfel, consideră că, instanța de apel nu a apreciat corect împrejurările cauzei, probele dosarului și concluziile expuse sunt în contradicție cu materialele dosarului.

Cu referire la termenul recursului:

În speță, se constată că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificat participanților la proces la 19 mai 2023, potrivit extrasului din poșta electronică, anexat la materialele dosarului (f. d.154).

Se mai constată că, la 16 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău (f. d.155)

Astfel, recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate, împotriva deciziei din 10 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

La 30 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței (f.d. 140).

Prin referința depusă la 11 august 2023, Scutaru Petru a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea recursului, va aplica prevederile cu privire la temeiurile declarării recursului din Codul administrativ în redacția în vigoare la data declarării acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 193 alin. (3), (3¹) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

În condițiile art. 247 din Codul administrativ, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

În cazul de față, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul admisibil, care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii, prin care se respinge acțiunea reclamantului Scutaru Petru împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea Actului de constatare nr. 336/06 din 12 decembrie 2020, din considerentele ce urmează.

Conform art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, în urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material. Aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează că, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. La acest capitol, se rețin și dispozițiile art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Prin prisma alin. (2) și (3) al aceluiași articol, (2) instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea

tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că unul dintre principiile procedurii de contencios administrativ potrivit art. 36 din Codul administrativ, constituie principiul supremației dreptului, care prevede că instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (cauza Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09 decembrie 1994 §27).

Instanța de recurs reține că, Scutaru Petru apreciind nelegală soluția Autorității Naționale de Integritate, contestă actul de constatare invocând că, inspectorul de integritate nu a aplicat legislația care reglementează această situație juridică în vigoare la momentul investigației.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel este greșită, și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

La caz, se constată că, Scutaru Petru, administrator al Întreprinderii Municipale Apă-Canal Ungheni, contrar prevederilor legale a soluționat și a semnat contractul de vânzare-cumpărare nr. 604 din 17.03.2015 cu Î.I. Nedelcu Silvia în care persoana apropiată, soția sa, Scutaru Nadejda, activa în calitate de contabil, a rezolvat la 04.07.2017 cererea de angajare temporară în privința persoanei apropiate, fiicei sale, Scutaru Irina în calitate de secretară la IM Apa-Canal Ungheni, a emis Ordinul nr. 40c din 04.07.2017 prin care a fost angajată în calitate de secretară la ÎM Apa-Canal Ungheni, fiica sa Scutaru Irina, a încălcat regimului juridic al conflictului de interese.

Astfel, prin Actul de constatare nr. 336/06 din 28 decembrie 2020, Autoritatea Națională de Integritate, a decis:

1. Se constată că dl. Scutaru Petru, în exercitarea mandatului/funcției de administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni" nu a informat despre interesul său legat de decizia pe care trebuia s-o ia personal în privința Silviei Nedelcu și a persoanei apropiate (Scutaru Nadejda) și acțiunile pe care trebuia să le întreprindă în

îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, nu a tratat și nu a soluționat prin renunțarea sau lichidarea interesului personal conflictele de interese apărute, prin ce a încălcat regimului juridic al conflictului de interese.

2. Se constată că dl. Scutaru Petru, în exercitarea mandatului/funcției de administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni" prin încheierea direct a Contractului de vânzare-cumpărare, nr. 604, din 17 martie 2015, cu ÎI "Nedelcu Silvia" în care soția sa, Scutaru Nadejda, activa în calitate de contabil, a încălcat regimului juridic al conflictului de interese.

3. Se constată că dl. Scutaru Petru, în exercitarea mandatului/funcției de administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni" nu a declarat și nu a soluționat conflictele de interese reale, în care s-a aflat, când a fost chemat să rezolve cereri, să emită acte administrative, să încheie direct acte juridice în privința dnei Scutaru Irina, prin care a încălcat regimului juridic al conflictelor de interese.

4. Se constată că dl. Scutaru Petru, în exercitarea mandatului/funcției de administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni", prin rezolvarea la 04 iulie 2017 a cererii de angajare temporară a dnei Scutaru Irina în calitate de secretară la ÎM "Apă-Canal Ungheni", a încălcat regimului juridic al conflictelor de interese.

5. Se constată că dl. Scutaru Petru, în exercitarea mandatului/funcției de administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni", prin emiterea Ordinului nr. 40c din 04 iulie 2017 prin care dna Scutaru Irina a fost angajată în calitate de secretară la ÎM "Apa-Canal Ungheni" și, a Ordinului nr. 44c din 28 iulie 2017 prin care dna Scutaru Irina a fost eliberată din funcția de secretară la ÎM "Apă-Canal Ungheni", a încălcat regimului juridic al conflictelor de interese.

6. Se constată că dl. Scutaru Petru, în exercitarea mandatului/funcției de administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni" prin încheierea cu dna Scutaru Irina a Contractului individual de muncă nr. 309 din 04 iulie 2017, a încălcat regimului juridic al conflictului de interese.

7. Se sesizează, în termen de 5 zile din momentul rămânerii actului de constatare definitiv, Primăria mun. Ungheni în vederea inițierii procedurii de încetare a raporturilor de muncă cu dl. Scutaru Petru, administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni".

8. Se decede dl. Scutaru Petru din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani, din data încetării raporturilor de muncă în calitate de administrator al ÎM "Apă-Canal Ungheni".

9. Se înscrie dl. Scutaru Petru, din momentul rămânerea definitivă a actului de constatare sau rămânerea definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa funcție publică sau o funcție de demnitate publică.

În raport de aspectele anterior reținute, Completul de judecată constată că acțiunea nu este fondată, Autoritatea Națională de Integritate reținând corect starea de incompatibilitate a reclamantului.

La caz, se constată că, Scutaru Petru, administrator al Întreprinderii Municipale Apă-Canal Ungheni, contrar prevederilor legale a soluționat și a semnat contractul

de vânzare-cumpărare nr. 604 din 17.03.2015 cu Î.I. Nedelcu Silvia în care persoana apropiată, soția sa, Scutaru Nadejda, activa în calitate de contabil, a rezolvat la 04.07.2017 cererea de angajare temporară în privința persoanei apropiate, fiicei sale, Scutaru Irina în calitate de secretară la IM Apa-Canal Ungheni, a emis Ordinul nr. 40c din 04.07.2017 prin care a fost angajată în calitate de secretară la ÎM Apa-Canal Ungheni, fiica sa Scutaru Irina, a încălcat regimului juridic al conflictului de interese.

Deci, Scutaru Petru, fiind subiect al declarării, avea obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute la art. 11 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, prin asigurarea transparenței și a controlului public al activității.

Conform art. 23 alin. (4), (7) și (8) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016, în redacția în vigoare la data emiterii actului contestat, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese.

Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorității.

În conexiunea circumstanțelor expuse cu normele legale citate supra, instanța de recurs notează că instanța ierarhic inferioară constatând încălcarea regimului conflictelor de interese, prin nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese de către Scutaru Petru, neîntemeiat a anulat actul de constatare menționat.

Or, în cazul de față Scutaru Petru în calitate de director al Întreprinderii Municipale Apă-Canal Ungheni și Întreprinderea Individuală Nedelcu Silvia, reprezentată de administratorul Nedelcu Silvia în calitate de cumpărător la data de 17 martie 2015, au încheiat Contractul de vânzare-cumpărare nr.604 de achiziționare a sulfatului de aluminiu.

La 04 iulie 2017, administratorul întreprinderii Municipale Apă-Canal Ungheni, Scutaru Petru a dispus angajarea temporară a dnei Scutaru Irina în calitate de secretară la întreprinderea Municipală Apă-Canal Ungheni.

În acest sens, între întreprinderea Municipală Apă-Canal Ungheni, în persoana administratorului Scutaru Petru, în calitate de angajator și Scutaru Irina, în calitate de salariat, a fost încheiat Contractul individual de muncă nr.309 din 04 iulie 2017, fiind emis Ordinul nr.40-c din 04 iulie 2017, prin care a fost angajată în calitatea de secretară la întreprinderea Municipală Apă-Canal Ungheni Scutaru Irina, începând cu data de 05 iulie 2017.

La 28 iulie 2017, administratorul întreprinderii Municipale Apă-Canal Ungheni, Scutaru Petru a emis Ordinul nr.44-c, prin care a fost eliberată Scutaru Irina din funcția de secretară la întreprinderea Municipală Apă-Canal Ungheni, începând cu data de 04 august 2017.

Autoritatea Națională de Integritate, accesând Registrul informațional de stat Registrul de Stat al Populației, a reținut că, la caz se confirmă relația de persoană apropiată a lui Scutaru Petru până la 06 februarie 2017 (Certificat de divorț D-IV 0559402 din 14.02.2017) cu soția Scutaru Nadejda și fiica Scutaru Irina.

Așadar, la caz, sunt aplicabile prevederile Legii privind declararea averii și intereselor personale, or, Scutaru Petru având funcția de administrator al Întreprinderii Municipale Apă-Canal Ungheni, este subiect al declarării conflictului de interese.

Scutaru Petru, în calitate de administrator al Întreprinderii Municipale Apă-Canal Ungheni, urma să întreprindă măsurile prevăzute la art. 12 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Argumentele invocate de reclamant în cererea de chemare în judecată reiau de altfel, apărările formulate de acesta în fața inspectorilor de integritate și prin care acesta tinde să probeze, în ciuda interdicției legale, inexistența oricărui interes privat, nu pot fi reținute.

Instanța de recurs evidențiază că, conform art. 39 alin. (1)-(3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate în redacția în vigoare la data emiterii actului contestat, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.

Din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al conflictului de interese rămâne definitiv, Autoritatea sesizează în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei care a emis/adoptat actul administrativ sau a încheiat, direct ori prin persoane terțe, actul juridic, sau a luat ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese. Sancțiunea disciplinară poate fi aplicată după rămânerea definitivă a actului de constatare, în condițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară.

Iar, art. 39 alin. (1)-(3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate în redacția în vigoare după emiterii actului contestat (aplicat greșit de către instanța de apel), prevede că, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate: a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională.

Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică; 12 b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

Completul de judecată, consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că, inspectorul de integritate a încălcat termenii de efectuare a controlului în privința reclamantului/intimat, stabiliți de Codul administrativ, precum că, procedura de control urma a fi închisă în termen de 30 zile, dar totodată nu putea depăși 90 zile.

Instanța de apel nu a indicat care ar fi norma legală ce ar stabili că nerespectarea termenului desfășurării unei proceduri administrative ar duce în consecință la nulitatea actului administrativ final. Din sistemul reglementărilor instituite prin Codul administrativ nu se conturează o astfel de concluzie. Doar în situația unui viciu fundamental de procedură poate fi pusă problema valabilității unui act administrativ. Instanța de apel nu a motivat în ce măsură eventuala depășire a termenului unei proceduri administrative prevăzut de Codul administrativ ar fi afectat în esență drepturile reclamantului Scutaru Petru și implicit a viciat soluția finală adoptată. Or, Scutaru Petru a avut posibilitatea să participe activ la procedura de verificare, să-și prezinte poziția, să administreze probe, nu a fost limitat în careva drepturi pe perioada derulării controlului etc.

Astfel, prin scrisoarea din 29.09.2020, recepționată la 04.10.2020, Scutaru Petru a fost invitat pentru a-și prezenta punctul de vedere în scris asupra eventualelor situații de conflict de interese.

Respectiv, în speță, este aplicabil art.37 alin.3 din Legea nr.132, în partea ce ține de faptul că, dacă recepționarea invitației pentru a prezenta un punct de vedere nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea acesteia.

Prin urmare, având în vedere natura abaterilor, prejudiciul adus interesului public și funcției publice deținute, instanța de recurs constată că inspectorul de integritate întemeiat a ajuns la concluzia reținută prin Actul de constatare nr. 336/06 din 28 decembrie 2020, Autoritatea Națională de Integritate, prin care se confirmă existența conflictului de interese, precum și înscrierea lui Scutaru Petru în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Or, Scutaru Petru, în calitate de director al Întreprinderi Municipale Apă-Canal Ungheni a examinat și a soluționat cereri care vizau persoane apropiate și anume, cu fosta sa soție și fiica sa Scutaru Irina, admitând astfel un conflict de interese.

Astfel, prevederile legale criticate reprezintă măsuri necesare pentru asigurarea transparenței în exercitarea funcțiilor publice și, mai mult, au ca scop garantarea exercitării cu imparțialitate a funcțiilor publice.

La caz, este cert că la aplicarea măsurilor restrictive față de Scutaru Petru, în calitate de director al Întreprinderii Municipale Apă-Canal Ungheni, prin actul de constatare nr. 336/06 din 28 decembrie 2020, Autoritatea Națională de Integritate a respectat procedura de emitere a actului administrativ, actul este emis de către un organ competent și în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței, instanța de recurs nu a constatat admiterea a careva abateri la emiterea actului administrativ individual defavorabil emis în privința reclamantei de către Autoritatea Națională de Integritate, legalitatea actului de constatare nefiind pusă la îndoială, iar contrariul nu a fost demonstrat în cadrul examinării cauzei.

Sintetizând cele reliefate supra instanța de recurs constată netemeinicia acțiunii reclamantului Scutaru Petru cu privire la anularea actului de constatare nr. 336/06 din 28 decembrie 2020, prin urmare netemeinicia deciziei instanței de apel.

Față de cele anterior expuse, constatând că actul administrativ contestat este întocmit cu respectarea dispozițiilor legale, existența stării de incompatibilitate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2023 și de a emite o decizie nouă prin care se menține hotărârea din 25 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Scutaru Petru împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b) și art. 248 alin. (3) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2023, și se emite o decizie nouă, prin care se menține hotărârea din 25 mai 2022 a Judecătoriei

Chișinău, sediul Rîșcani, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Scutaru Petru împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc